

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Michaela Hrubá
Téma práce:	Ukládání trestů při souběhu a recidivě
Rozsah práce	221 423 znaků vč. mezer
Datum odevzdání práce:	28. 6. 2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Simona Heranová, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	doc. JUDr. Bc. Vladimír Pelc Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka si za téma zvolila problematiku ukládání trestů při souběhu trestných činů a při recidivě. Nejpřesnějším hodnocením aktuálnosti tohoto tématu je označení za „věčně“ aktuální. Vychází sice především z právní úpravy, která se v zásadních směrech (s výjimkou otázky vlivu dříve uložených, ale dosud nevykonaných, trestů na ukládání dalšího trestu) dlouhodobě nemění, nicméně její důsledky jsou natolik zásadní, a přitom stále problematické, že pořád vyvolává řadu dalších otázek, a to jak v rovině akademické, tak i v praxi orgánů činných v trestním řízení (resp. soudů). Jde přitom o otázky, které jsou sice v řadě meritorních soudních rozhodnutí řešeny velice frekventovaně, ale zjevně je často jejich správné zodpovězení komplikované a leckdy diskutabilní. Opakovaně jsou také předmětem úvah zákonodárce, a to zejména s ohledem na naplněnost českých věznic.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma považuji v rámci trestního práva hmotného za jedno z nejnáročnějších vůbec, a to nejen z hlediska požadavků na hluboké teoretické znalosti, ale především pak kvůli nezbytnosti jejich pochopení v širokých souvislostech, které je vysoce náročné na odbornou abstraktní představivost, díky níž je teprve možné zvolené téma zdárně zpracovat. Velmi náročné je i z hlediska volby systematického členění textu, aby byla zachována jeho plynulost a logická návaznost.

Diplomantka téma zpracovala na základě vhodně zvoleného a početného okruhu odborných pramenů, a to jak monografií k tématu (vč. klasické, ale obtížněji dostupné publikace J. Tolara), odborných článků, tak i rozsáhlého výběru relevantních soudních rozhodnutí, důvodových zpráv, stenoprotokolů z jednání Poslanecké sněmovny atp. Nechybí ani prameny cizojazyčné. Zpracovány jsou pečlivě a zdařile tak, že vytváří ucelený kompaktní text korespondující s cíli diplomantky vytyčenými v úvodu práce a jím zvoleným způsobem zpracování. Diplomantka z pramenů vychází, četné parafráze z různorodých pramenů skloubila v komplexní text s logickou návazností, jejich závěry ovšem nepřejímá zcela nekriticky a napříč textem k nim přidává vlastní, stručně odůvodněné závěry a hodnocení, často formulované v obecnější návrhy *de lege ferenda*. Využívá přitom standardní vědecké metody. V práci sice převažuje deskriptivní charakter, ale parafráze početných pramenů jsou

zdařile zasazeny do logického kontextu a plynulého, přirozeně se rozvíjejícího textu. Jen minimálně se tak v práci objevuje zpravidla nežádoucí opakování již dříve řečeného. Analýzy i syntézy diplomantky jsou zdařilé, dobře je využita i metoda komparační zejména ve vztahu k italské právní úpravě.

3. Formální a systematické členění práce

Formální členění práce odpovídá doporučené šabloně. Struktura textu je logická, přehledná a vhodně zvolená. Práce je tematicky rozdělená do 4 kapitol, které jsou dále konsistentně vnitřně strukturovány. Diplomantka začíná tradičním obecným vymezením stěžejních pojmů v první kapitole (mnohost trestných činů, souběh trestných činů a recidiva), po které následují již výklady k ukládání trestů samotnému, a to v kapitole druhé při souběhu, ve třetí při recidivě ve smyslu recidivy pravé, kratičká čtvrtá kapitola je pak věnována trestání recidivy nepravé. Ve stěžejních kapitolách 2 a 3 jsou vedle obecných východisek rozváděny i mnohé zjištěné problematické aspekty a souvislosti, v posledních podkapitolách je vždy provedeno srovnání s odpovídající italskou právní úpravou. V závěru práce jsou přehledně shrnuta zjištění učiněná a opodstatněná v předcházejícím textu, jakož i případné návrhy diplomantky *de lege ferenda*.

4. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantka za svůj cíl vytýčila v podstatě provést analýzu právní úpravy souběhu a recidivy a na jejím základě zdůraznit nedostatky současné právní úpravy, ty podrobit vlastním úvahám a vyjádřit návrhy <i>de lege ferenda</i> na jejich zlepšení. Svého cíle dostála, ve své práci podává odbornou problematiku komplexně a přehledně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce ve velké míře stojí na skloubení řady vždy řádně parafrázovaných zdrojů, a to k v literatuře i judikatuře mnohdy často řešeným otázkám. Tomu odpovídají i výsledné hodnoty automatických kontrol na plagiáty. Citace i parafráze jsou však uváděny v systematicky logických souvislostech a v souladu s tvůrčím záměrem diplomantky a jí zvoleným způsobem zpracování tématu a projevují se i v jejích vlastních hodnoceních. Práce vznikala postupně a s náležitou péčí znatelnou již v průběhu proběhlých konzultací. Práci tedy nepovažuji za plagiát, ale výsledek autorské činnosti diplomantky, o jejíž samostatnosti při tvorbě práce nemám důvod pochybovat.
Logická stavba práce	Struktura textu je logická, přehledná a promyšleně zvolená.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Velké množství odborných pramenů, včetně pramenů v anglickém a italském jazyce. z nichž diplomantka v práci vycházela, je

	v textu řádně citováno a dobře využíváno.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Diplomantka zvolené téma analyzovala velmi pečlivě, dobře vystihla zjištěné problémy, k nimž se i sama vyjádřila. Na téma nahlížela v širších souvislostech zahrnujících i například otázky penologické a další. Hloubka provedené analýzy je pro diplomovou práci dostačující.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Po formální stránce je práce přehledná, ilustrativní výkladové příklady jsou vhodným způsobem graficky odlišeny kurzívou. Způsob zpracování tabulky ani grafy nevyžaduje.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce byla zjevně psána i kontrolována s velkou pečlivostí, práce je tak téměř prosta překlepů, či jiných obvyklých drobných vad. Diplomantka má věcný způsob vyjadřování, který vědecké práci sluší.

5. Vyjádření k práci

Práci považuji za zdařilou. O hloubce provedené analýzy ve vztahu ke komplexnímu a obecně pro studenty velmi obtížnému tématu svědčí diplomantkou vhodně zjištěná a zformulovaná úskalí, z nichž také vyplývá široký přehled o podstatných souvislostech zkoumané problematiky. Zmínit lze například dopady upuštění od uložení souhrnného trestu na zahlázení odsouzení, otázka účinků doručení v té době již zrušeného trestního příkazu, problematika odvolacího řízení v případech, v nichž z důvodu fikce neodsouzení dojde k zahlázení odsouzení, které bránilo souběhu. Dobře do práce zapadá i otázka vlivu přechodných ustanovení, a to v souvislosti s nedávným snížením výše jednotlivých kategorií škod v trestním zákoníku, specifická koncepce skutkové podstaty krádeže podle § 205/2 tr. zákoníku a další. Oceňuji, že diplomantka předkládala vlastní závěry a polemiky téměř ke všem těmto problémům a zaujala k nim zpravidla jasné stanovisko, když například uvedla, že by zvýšení horní hranice trestní sazby umožnila ve výjimečných případech i u jednočinného souběhu, pro účely mimořádného zvýšení trestu (§59 tr. zákoníku) by přihlížela i k tomu, pokud by předchozí trest byl vykonán zápočtem vazby, naopak mimořádné snížení trestu (§ 58 tr. zákoníku) by podle ní mělo být umožněno i v případech, na které míří nový § 39/4 tr. zákoníku, tedy tam, kde by vzhledem k doposud nevykonaným trestům dřívějším mohl být celkový objem trestů ukládaných témuž pachateli považován za nepřiměřeně přísný etc.

Osobně bych k řadě diplomantkou nastíněných problémů a jejich závěrů ocenila podrobnější, klidně polemičtější rozbor, což však naráží na předpokládaný rozsah diplomové práce a také širší poctivě zpracovávaného tématu. Je sice pravdou, že velká část práce je deskriptivního charakteru, ovšem velmi zdařilého, přičemž právě i ta pečlivá deskripce zpravidla vyústí ve vlastní zhodnocení diplomantky.

Velmi pozitivně pak hodnotím komparativní část, která je stručná a výstižná. Italská právní úprava je totiž představena přesně v těch správných souvislostech zcela v mezích a vyznění

toho, co je podrobena analýze v textu věnujícímu se českému právnímu prostředí. Taková komparace je náročná a vítaná.

Práci považuji za způsobilý podklad k ústní obhajobě.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji
Navržený klasifikační stupeň	1-2

Při obhajobě by mohla diplomantka rozvést svůj závěr, že § 39/4 tr. zákoníku v aktuálním znění je bezpochyby krokem správným směrem.

V Praze dne 16. 8. 2023

Simona Heranová
vedoucí diplomové práce